

Tabell 4:
Vitenskapelige stillinger ved statlige universiteter og høyskoler
Kvinneandel (%) (2002–2022)

Tabell 4.1 Kvinneandel i utvalgte stillinger ved universiteter og høyskoler

Stilling	2002 K%	2007 K%	2012 K%	2015 K%	2018 K%	2019 K%	2020 K%	2021 K%	2022 K%	2022 N
Forsker 1108	43,5	42,4	42,6	41,0	43,1	50,5	50,2	53,3	54,6	338
Forsker 1109	35,1	41,7	43,8	44,0	43,8	42,4	43,8	45,1	45,6	1 177
Forsker 1110	15,8	39,5	38,9	33,1	39,6	49,5	54,9	52,1	48,5	20
Forsker 1183	9,3	21,2	26,5	41,4	47,4	45,4	42,9	43,2	44,7	108
Førsteamanuensis	28,6	34,8	40,4	45,8	49,1	49,6	49,8	50,4	50,8	5 308
Førstelektor	30,2	41,2	49,1	52,7	58,0	58,2	59,3	58,5	59,6	994
Høgskolelektor	54,3	59,8	62,7	63,5	64,0	65,7	65,7	65,9	66,9	1 454
Professor	14,6	18,2	24,4	26,8	30,8	32,0	33,3	34,3	35,7	4 476
Dosent		14,9	35,7	40,8	40,1	42,7	42,6	45,7	47,2	197
Universitetslektor	44,4	51,7	56,6	57,3	61,7	62,4	61,8	62,6	63,6	2 559
Postdoktor	49,4	42,4	47,5	44,2	44,5	46,1	45,6	46,0	45,8	1 817
Stipendiat 1017	42,9	49,1	52,3	52,2	53,3	53,4	53,6	53,7	54,2	6 313
Stipendiat 1378	51,8	56,0	55,5	65,9	67,1	63,8	67,3	70,4	63,8	129
Sum undervisnings- og forskerstillinger	36,9	40,4	43,3	45,3	47,4	48,2	48,5	49,3	50,3	16 940
Sum rekrutterings- stillinger	44,6	48,6	51,5	50,7	51,8	52,1	52,2	52,7	53,0	8 630
Sum bistillinger				26,1	30,4	31,5	34,2	35,3	36,8	600
Sum administrative stillinger	71,5	72,7	73,6	72,8	73,2	73,5	73,1	72,9	73,0	9 134
Bibliotekstillinger	88,4	88,4	86,2	83,0	80,3	79,1	77,3	76,3	75,3	414
Ingeniørstillinger	33,3	35,6	35,7	34,9	34,4	34,5	34,4	34,6	34,6	3 369
Faglige lederstillinger		42,1	44,0	46,7	50,5	51,3	51,2	54,1	55,0	714
T/A lederstillinger	45,1	48,7	53,3	54,4	56,4	56,9	57,1	57,0	56,5	1 438
Totalt alle stillinger	47,4	50,0	52,0	52,6	53,5	54,2	54,3	54,5	55,0	42 859

Alle tall fra Statens database for høyere utdanning (DBH) – eksklusive bistillinger (bortsett fra linja med bistillinger).

Kjønnsbalanse i universitets- og høyskolesektoren (2022)

12.12.2022

1. Vitenskapelige stillinger

Kvinneandelen i vitenskapelige stillinger i UH fortsetter å øke, og nå er det for første gang flere kvinner enn menn i ordinære vitenskapelige stillinger. 50,3 % av alle årsverk i forsker- og undervisningsstillinger er utført av kvinner. Dette er en økning på 1 prosentpoeng fra 2021. Kvinneandelen i rekrutteringsstillinger er stabilt over 50 % og svakt økende. Vi kan derfor konkludere med at samlet sett og på et overordnet nivå viser tallene full likestilling innen undervisnings- og forskerstillinger. Det gjenstår imidlertid fortsatt en del på professor-nivå. Dessuten er det til dels store forskjeller blant institusjoner og fagområder. Konklusjonen er som før: menn dominerer i professorsjiktet, kvinner i lektorsjiktet – enda mer tabloid, kan vi si at menn forsker mest og kvinner underviser mest. Men andelen kvinner øker i alle de store stillingskategorier, med unntak for postdoktor. For de ordinære vitenskapelige stillingene er kvinneandelen ved de private høyskolene (53,8 %) høyere enn for de statlige (50 %).

Professorstilling – stadig stabil vekst i kvinneandelen

For professorstillingen har det de siste årene vært en jevn vekst i kvinneandelen med ca. 1-1,5 prosentpoeng hvert år, mellom 2021 og 2022 var økningen på 1,4 og andelen kvinnelige professorer i UH-sektoren er nå 35,7 % (eksklusiv professor II). Om trenden fortsetter med tempoet fra i år, vil andelen kvinner i professorstilling nå 40 % rundt 2026 og tilnærmet full likestilling i denne vitenskapelige toppstillingen om ti år. Verd å merke seg blant universitetene er at OsloMet allerede har et flertall kvinnelige professorer (55 %). Blant de andre universitetene er det UiT (42 %) som ligger best an. Universitetene med en sterkest realfagsprofil, NTNU og NMBU, har en klar fremgang, men har den laveste kvinneandelen (28-30 %). Ved de statlige høyskolene har Østfold (54 %), Vestlandet (53 %) og de kunstfaglige høyest kvinneandel, mens det står dårligere til ved de andre vitenskapelige høyskolene som NIH (30 %) og særlig ved NHH (17 %). Når det gjelder de private er kvinneandelen ved VID (69 %) og Dronning Mauds minne (89 %) skyhøy, mens den er skrøpelig ved Høyskolen Kristiania (20 %) og NLA (17 %). Vi kan også merke oss at kvinneandelen i dosentstillingen har økt betydelig de siste par årene og utgjør nå 47,2 prosent. For den siste vitenskapelige toppstillingen, forsker 1183, har den ligget rundt 45 % – variasjonen skyldes både et lite antall og antagelig mer utskiftning.

Førstestillinger – kvinner i flertall

Økningen i kvinneandelen fortsetter også blant førstestillingene, men i et lavere tempo. Det er nå flere kvinnelige førsteamanuenser enn menn ved norske institusjoner (50,8 %). For førstelektorgruppa ligger kvinneandelen noenlunde stabilt rett under 60 prosent.

Lektorsjiktet – to av tre er kvinner, andelen er stigende

Kvinner er i klart flertall i begge lektorstillingene og andelen har vært svakt økende også de siste fem årene. Samlet er 65 % av alle i universitets- eller høyskolelektorstilling kvinner. Vi bør antagelig være enda mer bevisst kjønnsbalansen også i undervisningstunge stillinger.

Rekrutteringsstillinger – god kjønnsbalanse, men stabilt flere mannlige postdoktorer

Kvinneandelen blant stipendiater og postdoktorer har vært stabil de siste årene, med en svak økning i 2021 til rekordhøye 53 prosent. Kvinneandelen blant stipendiater (55 %) er imidlertid høyere enn for postdoktorer (46 %). Gitt at postdoktor og forsker 1109 (med 46 % kvinneandel) er de nærmeste nasjonale rekruttene til førstestillinger, er det tvilsomt om vi kan anta at kvinneandelen i vitenskapelig toppstillinger skal øke særlig mye raskere enn i dag.

Bistillinger – lav men stigende kvinneandel

Kvinneandelen i bistillinger er lav, på 36,8 %, og bare marginalt bedre enn for professor, men den har steget jevnt og trutt. Siden 2015 med mer enn 10 prosentpoeng.

2. Andre stillinger

Kvinneandelen i akademie samlet sett stiger, men ganske marginalt. Verdt å merke seg er at kvinnelige ledere har vært på frammarsj og nå utgjør majoriteten både i faglige lederstillinger og blant de administrative. Samtidig er menn over lang tid underrepresentert i administrative stillinger, men i klart flertall i ingeniørstillinger.

Lederstillinger – kvinner i flertall

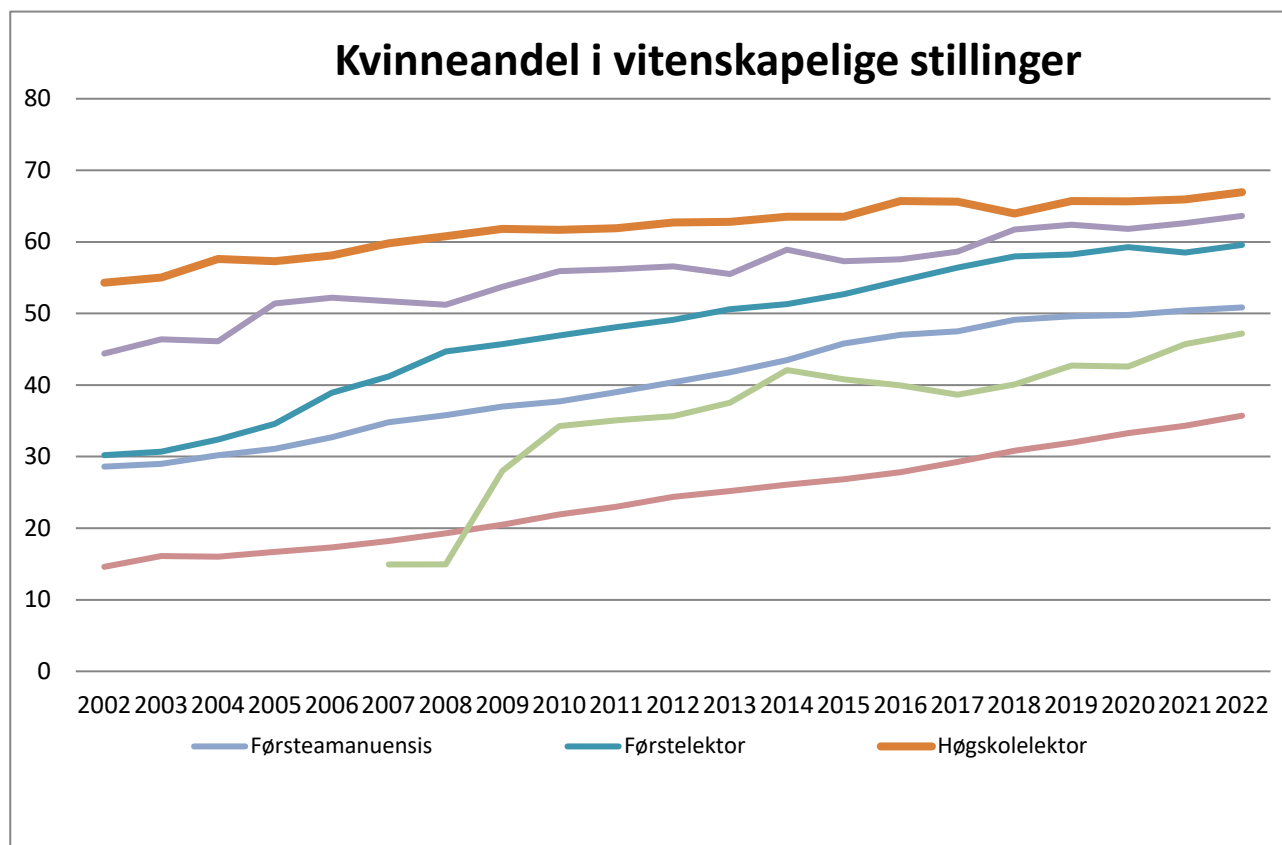
Kvinner er i flertall blant lederne. Kvinneandelen i faglige lederstillinger – her inkludert rektorer, dekaner, instituttledere, studieledere og undervisningsledere – er nå på sitt høyeste noensinne med 55 %. En betydelig framgang de siste ti årene. På den teknisk-administrative siden er kvinneandelen i lederstillinger stabilt høy de siste fem årene (56–57 %). Det er dermed ingen åpenbare tegn til «glasstak» for kvinner med lederaspirasjoner innen UH-sektoren.

Administrative stillinger – vedvarende kjønnsubalanse

Kvinneandelen er imidlertid i overkant høy i vanlige administrative stillinger, dvs. saksbehandler- og utrederstillinger. Den har ligget stabilt rundt 73 % de siste årene – dvs. at bare hver fjerde ansatt i administrativ stilling er en mann. Den kjønnsubalansen bør gi grunn til mer bekymring enn den tilsynelatende får.

Støttestillinger – stabil mannsdominans blant ingeniørene, motsatt i bibliotekstilling

Kvinneandelen blant ingeniører har vært stabil over lang tid og ligger også i år på mellom 34 og 35 %. Det har vært en liten framgang for mannsandelen i bibliotekstillinger, og nå nærmer det seg at hver fjerde bibliotekar er en mann. Det er imidlertid langt igjen til kjønnsbalanse.

Tabell 4.2: Kvinneandel i professorstilling (kode 1013 og 1404) – institusjonsvis
(Institusjoner med mer enn 10 årsverk)

Institusjon	Professor	
	Totalt antall årsverk	Årsverk kvinner (%)
Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo	24	39,1
Dronning Mauds Minne Høgskole	10	89,2
Handelshøyskolen BI	89	27,8
Høgskolen i Innlandet	107	33,0
Høgskolen i Molde	26	34,6
Høgskolen i Østfold	45	54,1
Høgskulen i Volda	21	38,1
Høgskulen på Vestlandet	135	52,8
Høyskolen Kristiania	35	20,1
Kunsthøgskolen i Oslo	28	43,4
MF vitenskapelig høyskole	22	44,1
NLA Høgskolen	17	16,6
Nord universitet	96	33,5
Norges handelshøyskole	74	16,6
Norges idrettshøgskole	34	29,9
Norges miljø- og biovitenskapelige universitet	191	29,8
Norges musikkhøgskole	36	33,7
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet	861	27,8
OsloMet – storbyuniversitetet	199	54,5
Universitetet i Agder	195	33,4
Universitetet i Bergen	603	35,3
Universitetet i Oslo	812	36,2
Universitetet i Stavanger	196	35,9
Universitetet i Sørøst-Norge	170	37,7
UiT Norges arktiske universitet	388	42,3
VID vitenskapelige høyskole	30	69,3
Sum	4 476	35,7